

Gazeta si Fóie'a esse regulatu o data pe septemana, adeca: Mer-curea. —

Pretiu lu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 f. austr. inla-intrulu Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIAI.

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1 sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se pre-numera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

Monarchi'a Austriaca.

Partea oficiósa.

Nr. 13,826/1996. 1859.

Publicare.

Maiestatea Sa ч. p. apoostolick, prin rescriptul d'ampertescк din 25. Maiz 1859 c'a d'ndratъ преа градиосъ а апроба, ка атлѣ ѳечорлорѣ, карі аѣ дитратѣ ка волѣтирі, кѣтѣ ші че-лорѣ, карі аѣ пѣшитѣ ла трѣпеле де линіѣ, кѣ дндеторіпе де а серві дн тѣпѣлѣ кѣтѣ ва цѣнеа ресвоіѣлѣ, кѣтѣмаці ѳііндѣ маі тѣрзіѣ prin sorці ла дитрапеа дн арматѣ, оѣл лѣзндѣ асѣрѣшл дн пропріѣлѣ дндемнѣ дндеторіпеа лѣлѣітѣ де сервідѣ, ѳіѣкаре аѣл, дн капе еі ка волѣтирі, не тѣпѣлѣ дѣререі ресвоіѣлѣ, ворѣ ѳі девенітѣ дн врео ловіре, сѣ лі се компѣтѣ дрѣнтѣ доі ані, ear' чѣлалалѣ тѣпѣлѣ сѣ лі се компѣте сімпѣл дн времеа сер-віціѣлѣ лорѣ че'лѣ ворѣ ѳаче маі тѣрзіѣ.

Адкѣндѣсе ачѣста, дн прѣдѣлѣ дѣререі маіо не кѣтѣрѣ дналѣлѣ міністерѣ ч. p. де интерне дн 8. але кѣрпѣтеі, кѣ Nr. 14,441, ла пѣлѣкѣ кѣпоштѣлѣ, гѣбернѣлѣлѣ ч. p. аштеапѣтѣ кѣ секѣрѣ дн кредіціаре, кѣтѣл дн днпреціѣрѣіле тѣпѣлѣ де асѣлѣ, ші дн ачѣстѣ цѣрѣ де корѣпѣ се ворѣ аѣла маі тѣлѣці, карі, спре доведіреа сімпѣмітелорѣ салѣ лоіале патриѣтѣче, ворѣ дитра ка волѣтирі, ші prin ачѣеа се ворѣ ѳаче тотѣодатѣ прѣ-таші де кончѣса ѳавѣаре днперѣтеаскѣ, че с'а поменітѣ маі сѣсѣ. —

Civilt, дн 12. Ізніѣ 1859.

Дѣла ч. p. гѣбернѣлѣлѣлѣ пѣнтрѣ Ардеалѣ.

Partea neoficiósa.

Gerla, in 1. Iunie 1859.

Lucru de comunu cunoscutu este, cumca dieces'a Gerlei gr. cat. e infiniata din 94 parochii in Ungaria, si din 539 parochii in Marele Principatu alu Transilvaniei situate; si siacine pe usioru póte combi-na si deduce, cumca in o diecesa asia mare, din 633 parochii stata-tóre, se afla unu numeru insemnatu de veduve si orfani preotiesci. — Veduvele si orfanii preotiesci, din parochiile acestei diecese in Un-garia situate, se afla in catuva mangaiati ajutorinduse din fondulu viduo-orfanelu, pentru dñsii, inca fiindu subtu gubernulu diecesei Munca-ciane, prin preotime compusu. Inse starea veduveloru si a orfaniloru preotiesci din parochiile Transilvane, de catra archidieceasa Albo-Julia-na deshinata, e cea mai misera si durerósa, — caci averea ce va ca-pata pentru acestia o sumulitia, din fundatiunile archidiecesei Albo-Juliane, dupa proportiunea parochiiloru escorporate obveninda; inse aceea e cu multu mai putiena, decatu ca din usurile ei se se póta a-justori atata multime de vedave si orfani preotiesci, cati se afla in 539 parochii. —

Deci Illustritatea Sa pr. on. episcopu, dorindu se stérgea, incatva fi cu putintia, lacramile si a paupereloru acestoru veduve si orfani preotiesci din partea diecesei sale Transilvane, a intemeiatu un fondu viduo-orfanelu preotiescu, caruia binevoi ai darui o suma de 1050 fr. m. a., asia, ca acésta subtu manipulasiunea veneratului capitulu die-cesanu din 1. Ianuarіu 1859 st. n. in favóreа scopulni mai susuatinsu se incépa a fructifіca.

Ven. capitulu alu acestei beserici catedrale din Gerla unindusi dorintia si vointia s'a cu prea-indurata voia si dorintia a Illustritatiei Sale episcopesci, inca a concursu la fondulu acestu nou, oferindui

acuma deocamdata o suma de 490 fr. m. c. si in scrisu deobligandu-se, ca afara de acésta, in rostimpu de diece ani, voru mai oferi toti Domnii canonici cate o suma insemnata, si salariiloru Domniiloru sale proportionata.

In acestu modu depusu fiindu fundamentulu fondului de nou in-temeiatu, nu e alta de lipsa, fara ca sii acestei diecese, cu totii ofe-rindu la densulu, selu inmultimu, si selu crescemu la o suma debuin-tiósа, care se fia in stare a ajutori lipsele, si a usiura jugulu misie-latatiei subtu care gemu veduvele si orfanii preotiesci, — si ca gra-dulu acesta catu mai curundu se'lu póta fondulu ajunge, Illustritatea Sa prin unu cerculariu a binevoitu a provoca la oferire de buna voia, in bani gata séu in contracte, pe clerulu diecesei sale atatu celu din parochiile Ungariei, catu si pe celu din parochiile Transilvane.

Avemu buna sperantia, ca preotii din Ungaria, carii se afla in parochii regulate, si suntu mai bine prevediuti decatu acesti din Tran-silvania — dupace veduvele si orfanii loru pene acuma suntu asigu-rati pentru panaea cea de tóte dilele — voru lua la inima si starea misieleloru veduve si a orfaniloru remasi de confratii loru preotii din Transilvania, voru oferi cu totii dupa putintia sprѣ ajutorintia acestora; caci dñsii asia se voru sci bucura de buna starea acestora, precum se bucura de fericirea veduveloru si a orfaniloru sei.

Nu ne indoimu nici despre aceea, cumca preotii din parochiile Transilvane inca se voru nevoi din tóte puterile a concurge la fon-dulu acesta, cu atatu mai cu deadinsu, cu catu acesta pe dñsii mai deaprópe ei interesédia, — apoi dñsii voru precepe tendintia, si voru sci prea bine, cata bucurie si mangaiere voru se aiba daca'si — voru ajunge scopulu ca se'si védia familiile sale dupa mórtea s'a asigura-te, pentru care asigurare asuda in tóta viatia s'a totu omulu pameu-teanu casatoritu, si din prevedintia dumnedieésca cu familia pro-vediutu.

Catra fondulu in acestu modu componendu se va adaoge dupa aceea din intentiunea Illustritatiei Sale si sumulitia din fundatiunile Archidiecesei venitóre, si in acestu modu crescendu noulu fondu — a carui stare din tempu in tempu se va aduce la publica cunoscutia a clerului diecesanu — speramu, ca veduvele si orfanii preotiesci din parochiile Transilvane catu mai curundu voru ajunge la unu statu mai favoritoriu, care va binecuventa activitatea nepregatatoriu lu nos-tru archipasteriu.

Not. Consist.

De lunga Turda, catra finea lui Maiu. In 23. Aprile st. v. avendu on. DD. posesori ai comunei Iara de josu a doua adunare in cauza comasatiunei — unde intre altele se propuse si aceea: Ca pen-tru parochia gr. or. cat. si dascalulu se se taia cuviintiósа portiune canonica — nu putemu a nu marturisi generositatea Escelentieloru Sale DD. conte Nicolau Teleki reformatu si Alexiu Nagy primariu cu-ratore alu besericiloru unitare, carii cu tóta promititudinea se invoira la cererea nóstra cea facuta pe basea lezei, si avemu buna sperantia ca ceialalti on. DD. posesori inca nu se voru indoi a imite maretulu esemplu alu strulucitiloru barbati; carii in deaprópele seu recunoscu pe totu insulu fara distingere de natiune si relegiune, pentru ce la vremea sa ne vomu tiené de datoría a le da tuturora onorifіca mul-tiamita. —

Giula, 26. Maiu st. v. In dilele de curundu trecute cu du-rere luai parte la inmormentarea a doi tineri cualificati si de buna sperantia romaní, anume: Dimitrie Purece si Iosifu Vancu; celu din-teiu de 26 ani, nascutu in Beiusiu si oficialu la c. r. scaunu tribunalu alu comit. B. Csanadu din Giula; ear' alu doilea de 28 ani, nascutu in Siria si notariu in comuna Talposiu comit. Aradului. — Numerulu

celu micu alu întelegerii noastre din giurul acesta se mai imputină cu repausarea acestora doi bravi și spre mângâiere nu ne remane alta de oatu ca sei țienemu în suvenire placuta și se le dicemu of-tandu și condurandu casulu acesta: Fieie țieren'a usiôra!

БРАШОВЪ. Контривъзирі патриотиче дин черквндаріа лѣ Брашовъ.

E. C. D. ЛМК. Edzard kav. de Шовелн 100 фр.

Комъна вѣсеричеі гречешті дин Брашовъ дн облигаціоні зъбра-ріалі кз кзпони дела 1. Іанваріа 1860: 2000 фр.

D. Франц де Поча, посесоръ де Nisitod 10 ф. 50 кр. декъ-ръндѣ, кз вреа а да кѣте 5 фр. 25. кр. не лънѣ, свѣтѣ тѣмъ лѣ рѣсвоіаіа, пентрѣ зпѣ хѣсарѣ зпѣрѣ, каре се ва дестинѣ кз бра-връ.

Дела офіціаліи черквлі ч. р. дин Кѣзді-Ошорхеіа :

D. Гѣставъ Бемѣ, преторѣ не лънѣ кѣте 6 фр. 25 кр.

Грегоріа Понѣ актзарѣ ч. р. ші I. Вѣндск адіанктѣ не лънѣ кѣте 2 фр.; Франц Палианоні кѣте 2; X. Тоцарер канц. кѣте 2 фр.; I. Ізглѣнг ч. р. акт. 2 фр. одатѣ пентрѣ тотѣ де зна; K. Гросѣ 2 фр. 10 кр.; Мартин Бардоуѣ 2 фр.; Езгенѣ Мізлер ші Ант. Геріч кѣте 50 кр.; D. Перченпорѣ Хрдіаіка 2 фр.; Анд. Нагі 1 фр., Франц Салаі 1 фр. кз тотѣ лѣ 20 фр. 60 кр. в. гата ші 2000 дн обліг.

Ла гвѣрнѣ лѣ ч. р. аѣ днкврсѣ ші тотѣ маі днквргѣ пе'нтрѣ-кѣте офертеле патриотиче прекъш ші дн челе ла'те цѣрї де ко-роанѣ ші днкѣ тѣлате кз зечї де мїі.

Дн скаше (шарпї), пѣнзѣ ші фашїі кѣргѣ офертеле пе'нче-татѣ, ші се аштеапѣ кз тотѣ дрептѣ лѣ, ка фїквареле сѣ'шї дн-плїнеаскѣ деторїа де патриотѣ дѣнѣ пѣтїнѣ.

Дн зілело ачестеа днченѣ ексаменеле анкале не ла тоате шкѣлеле маі днаіте ші пѣрїнцилорѣ лї се дѣ окасіоне а се конвінѣ дн персоанѣ деспре прогресѣлѣ фїілорѣ лорѣ.

Тѣмъ лѣ дѣмъ кам рече ші лѣоїоѣ. Днченѣндѣ дела Ме-дардѣ, араре зіле трекарѣ фѣрѣ плоаїе, ші не кѣндѣ скріемѣ а-честеа кѣрѣе плоаїе мерѣ де 2 зіле ші маі віне. Де алтїн-тренеа кѣтпѣрїле свѣтѣ плїне де снеранѣ пентрѣ зпѣ сечерїшѣ тѣносѣ афарѣ де кѣкѣрѣзѣ, каре кам днглѣбенї.

О днпрепїндере фоарте ценероасѣ се лѣдеште прїн Цара поастрѣ. D. Конс. Локвїнциалѣ ші Префектѣ алѣ Брашовѣ лѣ чїлорѣ, де жадїка сѣрте а тѣлорѣ фїі, вѣдѣсе ші пѣрїнци аї лѣптеї, а пѣсѣ ла кале, ка сѣ се факѣ рѣзївїні дн жїзрѣлѣ ачеста опре а спрїжїні не ачестї непорочїдї, ші метѣрѣ поате фї верчїне се ва обліга а контрївї спре скопѣлѣ ачеста,

Серенїтатеа Са Домнѣлѣ гвѣрнѣторїа ші дѣрї спре скопѣлѣ рѣзївїнлорѣ че се ворѣ днфїнѣ прїн Царѣ 1000 фр. ші ценероаса Са Соцїѣ 500 фр. т. а. ші партеа че ва кѣдеа не зпѣлѣ фїекаре черквндарїа сѣ ва ші трѣмїте прїн Пресїдїалѣ гвѣ-вернїалѣ. —

DIN КЪМІІАЛѢ РЕСВОІАІАІ.

Дн контївареа челорѣ пѣвлїкате пѣлѣ акънѣ маі адаздемѣ кз трѣпеле ч. р. се ретрагѣ мерѣ дѣнѣ апа Мїнчіо не пѣтѣлѣлѣ венеціанѣ, дѣнѣ кѣт не репортѣзѣ жѣрн. вїенезе. Натѣрѣ ретра-цереї адѣче кз сіне, ка зпеле трѣпе се деа пентѣ кз дѣшманѣлѣ, пентрѣка сѣ'лѣ опрѣскѣ дела гѣна трѣпелорѣ че се ретрагѣ. Аст-фелїа де сѣрте кѣзѣ астѣдатѣ не цен. Зъванѣ ші Бенедекѣ, карїі де шї атакѣ шї респїнгѣ не дѣшманѣ, тотѣшї се ретрагѣ кѣтрѣ гресѣлѣ арматеї не каре о аконерѣ. Ачестеа ле претрѣмїтемѣ спре а штї жѣдека деспре астфелїа де атакѣрї, каре ле ведемѣ шї дн Телеграмеле офіціосе челе зрѣтѣоре:

Телеграмѣ офіціосѣ. Верона, 16. ла прѣнѣлѣ. Деспре театрѣлѣ рѣсвоїаїаї нїміка демнѣ де амїнтїтѣ. Корпѣрїле де ар-матѣ се ретрагѣ дѣнѣ мандатѣлѣ прїмїтѣ ла пѣсѣчѣнеа, че лї с'а авїсатѣ, фѣрѣ атакѣрї кз інімікѣлѣ; пѣмаї дївісізнеа Зъванѣ венї днтр'о лѣнтѣ кз банделе лѣї Гарївалдї, каре се респїсерѣ. Дѣнѣ олѣса челорѣ прїншї ар фї статѣ 4000 кз 4 тѣзрї дн порѣ кз Зъванѣ.

Верона, 16. Ізніѣ нѣптеа. Ла атакѣлѣ дела Кастенедоло а лѣатѣ парте врігада Рѣпрехтѣ че цїне де дївісізнеа цен. Зъван. Ачѣстѣ врігадѣ се атакѣ дн маршѣлѣ сѣѣ де кѣтрѣ 4000 трѣпе Гарївалдїче ші де десѣрѣдїменте дин врігада пїемонтезѣ Вогера. Зъванѣ респїнсе не інімікѣ кѣтрѣ Бресчїа дндерептѣ, прїнѣлѣлѣ 80 іншї, днтрѣ карї шї офіцірї. Гарївалдї пердѣ 400 морцї шї рѣнїдї. Пердерїле нѣстрѣ пѣсѣ марї. 3 офіцірї се рѣпїрѣ.

Верона, 17. Ізніѣ. Ценер. де артілерїе графѣ Гїзлаї, ла черереа са, і се лѣѣ команда арматеї а 2-а; цен. де кавалерїе гр. Шлїк се дензїмі де командантѣ ла армата а 2-а; команд. де корпѣ ЛМК. гр. Азгѣстѣ Дегенфелд де командантѣ ла а 4 а арматѣ.

Верона, 18. Ізніѣ 11 ѡре 13 мїн. нѣптеа. Маїестатеа

Са Днператѣлѣ с'а дѣсѣ азї дїмїнеѣтѣ ла Лонато (днтрѣ Верона шї Бресчїа) шї де аїчї кѣларе мерѣе шї черчетѣ дн лагѣрѣ трѣ-пеле дин корпѣлѣ 7 шї 8. Зпѣ стрїгѣтѣ де вѣкѣрїе де мїі де ростѣрї рѣсѣнѣ днтрѣ шїрѣрїле лагѣрѣлѣ, кѣндѣ зѣрїрѣ не Дн-ператѣлѣ шї'лѣ салѣтарѣ, ка не командантѣлѣ сѣѣ.

„W. Z.“ кѣпрїнде зпѣ репортѣ комплетѣ деспре вѣтаїа дела Мацента. Сѣта тоталѣ дн морцї е де 63 офіцірї шї 1302 фѣ-чорї. Рѣнїдї рѣмасерѣ 218 офіцірї, днтрѣ карї 5 ценералї шї 4130 фѣчорї шї алдї 4000 іншї пѣ се афлѣ; — днтрѣ карї днпѣ зпїі се маї ре'нторсерѣ. — Пердерїле челе непорочїонатѣ маї марї дин офіцірї доведескѣ вравѣра шї статорнїчїа офіцірїлорѣ.

Маї. Са Днператѣлѣ кз датѣ 1. Ізніѣ дин Верона провокѣ не Тїролезї ла арме кз зрѣтѣореа прокїтѣчѣне:

„Еѣ вѣ провокѣ ла арме. Ачѣста е кїтареа ка де нѣѣ сѣ вѣ документадї дн фѣаа лѣтїі шї а вїторїмїі крѣдїнга, вѣрѣвїа шї сімїїмѣнтѣлѣ вострѣ чѣлѣ де пїетате шї рѣлѣдїосїтате. Вѣ провокѣ пентрѣ кѣвса чеа маї дрѣнтѣ, пентрѣ каре с'а авѣкатѣ сѣвїа. Лѣадївѣ армеле дндатїпате, формацївѣ дн корпѣрї, ешїдї шї вѣ апѣрацїі марцїна цѣрїі де днкѣрѣереа інімікѣлѣ, каре а датѣ тѣна кз рѣвелїзнен дн контра домпїреї чеї легале ашезате де Дѣтнезѣ; еѣ днкрѣдїнгѣзв меzzїнеле ізвїтеї теле цѣрї Тїролѣ алѣрѣрїі вѣстрѣ. Дѣкѣ інімікѣлѣ вѣ ва аменїнга дѣлѣ вѣцї фѣче се сімѣтѣ, кз ла воїс локѣште зпѣ попорѣ крѣдїнѣосѣ, каре штїе, ка шї пропѣрїнцїі лорѣ, сѣ се лѣпте шї сѣ днвїнгѣ пентрѣ Дзеѣ шї патріе.“

Дѣчеле де Modena Францѣ алѣ 5-ле, дѣнѣ че ordїнѣ дн 11 зпѣ гвѣрнѣ пентрѣ сѣзїдїнереа ordїнеї дн авсенѣа са с'а дѣсѣ ла Манѣа шї а пѣсѣ ла кале сѣ се факѣ протестѣ дн контра інва-сізнеї ачестеїа, асеменеа шї рѣцента дѣчѣсѣ де Парма Лѣїса дншї реклатѣ дрептѣрїле сале.

Cronica straina

Дела Парїсѣ се скріе, кз се трѣмїтѣ алте 8 рѣїменте ла Італїа шї вро 40 корѣвїї кз кѣте 1000 солдадї. Адміралѣлѣ Бѣет-Вїлѣзмед ад. дѣче о ескадрѣ де 40,000 фѣчорї, ла Вене-цїа, ка не кѣндѣ Прїнцѣлѣ Наполеонѣ ва днпїнта дин Modena спре а лѣа дин спате арїпа дреаптѣ а австрїачїлорѣ ескадра сѣ фїе ла Тагліаменто дебаркатѣ не вѣкатѣ шї се пѣшаскѣ даодатѣ а манѣвра не пѣтѣлѣлѣ венеціанѣ; 50 мїі пїемонтезї ворѣ днпрѣсѣрї чїтацелї мѣсїкїера сѣрѣ рѣсѣлѣлѣ орматѣ сѣнтѣ днп. Наполеонѣ ва аменїнга фронтѣлѣ арматеї австрїаче. Венецїа се ва бомбарда ла Lido.

Атѣтѣ Наполеонѣ кѣтѣ шї рѣц. Сардѣ се невоескѣ а пѣне не пїчорѣ о арматѣ Італїанѣ, днтрѣ Ломбардї, Моденезї, Пар-мезанї шї статѣлѣ Папѣї чѣлѣ пѣдїнѣ де 60 мїі, шї ачестеа дн рѣстїмнѣ де 2 лѣнї. Наполеонѣ а шї емїеѣ о прѣкїтѣчѣне кѣ-трѣ Італїа, кїтѣлѣлѣ ла арме шї ла зпїре іар маї вѣртосѣ ла жѣртѣе шї сѣпѣнере мїлітѣреаскѣ дн арматѣ.

Дин Болонїа днкѣ се рѣграсерѣ Австрїачїї шї тѣпїчїпалїтатеа се сѣпѣсе дїктатѣрїї Сардїнезе. Неаполѣлѣ е крѣчїтѣ де пропа-ганде шї се респѣндеште, кз шї елѣ ера п'аїчї се днтрѣ дн аліанѣа італїанѣ кз вр'о 60 мїі солдадї чеаа че днкѣ пѣ се крѣде, чї се декїарѣ де нестрѣлѣ.

МАРЕА БРІТАНІА. Londonѣ, 15. Ізніѣ. „Гlobe“ репѣртѣ кз кабїнетѣлѣ нѣѣ маї днкетѣтѣ, Л. Палмерстонѣ се кїамѣ де премїерѣ, Рѣселѣ пентрѣ естерне, Гладстоне пентрѣ India, Бодѣ п. адміралїтате, Ковден п. комерцїѣ, Гїбсон п. інтерне. Пѣдїнѣ шї дин десѣтерїле енглезе вомѣ ведѣ днкѣтро ва атѣрна полї-тїка дїпломатїеї еврѣпене, че пѣлѣ акѣт се афлѣ тотѣ свѣтѣ пердеа. —

ЦЕРМАНИЯ. Берлїнѣ 15 Ізніѣ. Гвѣрнѣлѣ прѣсіанѣ а емїеѣ ordїне, ка сѣ се факѣ мобїле ад. сѣ се пѣлѣ не пїчорѣ де рѣс-воїс 6 корпѣрї де арматѣ прѣсіанѣ. „Газ. Прѣсіанѣ“ жѣрналѣ мїністерїалѣ адѣче шї темѣїзлѣ пентрѣ тѣсѣра ачестеа, ка ад. Прѣсіа сѣ фїѣ гата ка дн зпїре кз аліадїї сѣї сѣ поатѣ лѣа о пѣсѣчѣне дѣстѣлѣ де пондерѣсѣ ла рѣгѣлареа днтрѣвѣчѣнеї італї-ене, дѣнѣ кїтареа де а фї дн фѣрїптеа нацїонїеї цѣрмане, апѣ-рѣндѣ інтереселе Цѣрманїеї шї кѣтпѣпа дрѣнтѣ еврѣпанѣ. — Дн черкѣрїле де аїчї челе маї віне днформатѣе се дѣ нота лѣї Горчѣковѣ, деспре каре атїнсерѣтѣ дн Nr. тр., де зпѣ че апокрїфѣ, фїндкѣ пѣ се покрївеште кз інтенцїїнїле Рѣсіеї.

РЕГАТѢЛѢ САРДІНІЕІ. (Полїтїка традицїоналѣ а касеїі домпїторѣ дела 1820 днкѣче). Дн лѣнїле дин іарна трѣкѣтѣ, не кѣндѣ ебенїмїнтеле не каре ле ведемѣ акѣтѣ десѣфѣшѣрѣндѣсе днпїнтеа окїлорѣ поштрїї ераѣ днкѣ аскѣное, копѣзсе, прѣгѣтїн-дѣсе а'шї лѣа форшѣ ѡрешкарѣ, пої ка прїн зпѣ інстїнкѣ пѣвлї-карѣтѣ дн зпїі Нрїї аї ачестѣї жѣрналѣ не лѣнѣгѣ маї тѣлате дате цѣографїче шї статїстїче днкѣ шї кѣтева трѣсѣрї історїче деспре регатѣлѣ Сардїнїеї комѣксѣ дела 1815 днкѣче дин дѣкателе Пїемонт шї Савадїа (Саваїа), дин рѣносѣта рѣнѣлїкѣ а Цѣнѣї

și din învazia Carpinia. Къ ачеа окасизне пої арѣтаоерѣтѣ, кѣткѣ Наполеонѣ десѣиндасе къ тотѣ ачелѣ статѣ ші къ апої пѣтеріле челе марі европене дп конгресѣлѣ динѣтѣ ла Виена дп а. 1815 дѣлѣ реставрацѣ дпмѣлѣндѣ теріторіѣлѣ ші реашезѣндѣ ла тронѣ по векеа касѣ домпітоаре. Акѣт дпсѣ дѣлѣ че лѣкрѣріле аѣ лѣ-аѣ форма пе каре о кѣпоашгетѣ, есте де маре интересѣ а кѣпоаште дѣкѣ лѣкоміа касеїніемонтезе де а се лѣдї ші маї департе дп Італіа датѣлѣ пѣмаї дела 1848 дпкѣче, прекѣт ші деакѣ дѣштѣніле къ Австріа дпкѣ с'аѣ дпченѣтѣ пѣмаї де атѣнчі, сѣѣ къ зна ка ші аѣта се трагѣ дпн зїле маї веки. Пептрѣка спре атестѣ скопѣ сѣ мерѣетѣ преа департе дпдѣрѣпѣтѣ дп історіа Пїемонтѣлѣ ші кіарѣ дп а Італіеї, пѣ сѣфере нїчі рѣпеделе дѣ-кѣрѣ аѣ евеніментелорѣ нїчі дпгѣсѣїтеа колоанелорѣ жѣрналѣлѣ пострѣ; чї пе ва фї де ажѣнсѣ пептрѣ ка сѣ реапѣкѣтѣ фїрѣлѣ історіеї пѣмаї дела 1815 ші релатїве дела 1820 дпкѣче.

Прїн конгресѣлѣ дела Виена се регѣласе ші жарта Італіеї, се ші треставрацѣ маї тоате фамїліле домпітоаре пе ла тронѣ-ріле лорѣ, депѣртѣндѣсе тоатѣ фамїліа лѣї Наполеонѣ де престе тотѣ, рѣтѣлѣндѣ пѣмаї Марїа Лѣїса фїїка дпмѣрѣтѣлѣ Фран-дїскѣ І. ші содїа лѣї Наполеонѣ ка домпітоаре престе Парма, Пїаченѣа ші Гѣастала. Паре дпсѣ къ ар фї фостѣ зпѣ блѣстѣмѣ ка гѣберніле реставрацїлорѣ домпіторї італіанї дптре апїї 1815 ші 1820 сѣ се поарте знеле маї рѣѣ декѣтѣ алтеле, афарѣ пѣмаї де Марїа Лѣїса, къ кареа попорѣлѣ сѣпѣсѣ еї а фостѣ ші рѣмасѣ мѣлѣтїтѣ ші дп паче пѣлѣ ла сѣрѣшїтѣлѣ вїдеї ачелеїашї. Жртареа дпнїлѣтѣрелорѣ а фостѣ, кѣткѣ векеа содїетате а аша гѣтїїлорѣ мѣрарї лїберї (Freimauer) констѣторѣ маї тотѣ дпн еменї аменї, дпвѣдїцї, воїерї шчл. стрѣмѣтѣндѣшї пѣмеле дп „Кѣрѣвнарї“ (Carbonari) дпдатѣ дела 1816 дпнїте аѣ дпченѣтѣ а лѣкра дп секретѣ асѣпра сїстемеї гѣбернментале дптрѣдѣсе престе тотѣ дп Італіа. Содїетатеа Кѣрѣвнарїлорѣ (пѣме змїлїтѣ, лѣтѣ дпдїнсѣ де кѣтрѣ метѣрїї спре а депота къ елѣ тїкѣлошїа локѣторїлорѣ) ера пе атѣнчі маї пѣтѣрѣсѣ ші маї пѣтернїкѣ дп Італіа де жосѣ ші аѣтѣ дп Неаполе, се аѣла дпсѣ лѣдїтѣ ші престе тоатѣ Італіа, пѣлѣ ла Пїемонтѣ ші ла Ломбардіа дп сѣсѣ. Скопѣлѣ капїлорѣ карбонарїстѣлѣ фѣсесе а дескїде кіарѣ домпі-торїлорѣ окїї асѣпра тїкѣлошїеї попорѣлѣ, асѣпра блѣстѣмѣдїеї мїністрїлорѣ ші ачелорѣлѣлѣлї амплоїацї ші аѣ дпдѣлѣка къ вѣпа ка сѣ вїневоїеаскѣ а да дѣрїлорѣ оарешѣ каре статѣте орѣга-нїче, о костїтѣдїїне, о гаранцїї орїкѣтѣ къ че се дптѣмплѣ пѣ се ва маї дптѣтїла. Жпїї дпн домпіторї маї къ с'арѣ фї дпдѣлѣ-натѣ а фаче мѣлѣтѣ вїне попорѣлѣ, мїністрїї дпсѣ ші фаворїдїї карїї се вѣрѣсерѣ сѣлѣ пелеа лорѣ пѣї лѣса одатѣ къ капѣлѣ, ерѣ къ ачелї карїї череа аша чева дпмѣлеа прїнсорїле ші галереле. Лѣкрѣріле ачестеа дїнѣрѣ ашеа пѣлѣ ла капетѣлѣ а. 1819 пе кѣндѣ о парте маре а Спанїеї се скѣлѣ асѣпра реставрацѣлѣ сѣѣ реѣ Фердїнандѣ VII. кареле фѣсесе зпѣ омѣ фоарте рѣѣ ші тїрѣпосѣ, дѣлѣ каре жртѣ ші Портѣгалїа, че дпкѣ сѣфереїа рѣѣтѣдї марї престе тѣсѣрѣ. (Ва жрта.)

ФРАНЦА. (Napoleonizii și liberatarea popoarelor). Дп-кеїере дпн Nr. 24 трекѣтѣ.

Алѣ треїлеа о грїжѣ маї тотѣ асеменеа де маре есте пептрѣ Наполеонѣ ші мѣлѣїтеа пѣтерїлорѣ фамїліеї наполеонїде. Рѣпо-сатѣлѣ Наполеонѣ авѣсео патрѣ фрацїї ші доѣлѣ сѣсорї, дела карїї с'аѣ рѣсїтѣ о чеатѣ де неподї ші непоате; еарѣ ачелїа ші ачелеа че вї се паре къ черѣ? Нїчі маї мѣлѣтѣ нїчі маї пѣдїнѣ декѣтѣ тронѣрї, пептрѣкѣ пѣрїпцїї лорѣ аѣ фостѣ рецї ші рецїне дп Італіа (маї мѣлѣдї), дп Спанїа, дп Оланда, Вестфалїа шчл.; апої ведѣцї дѣтнеавоастрѣ дп лѣтѣеа поастрѣ есте кам рѣшїне сѣ фїе чїнева маї пѣдїнѣ декѣтѣ аѣ фостѣ пѣрїпцїї. Де ачелїеа дп моментеле дп каре скрїетѣ ачестеа ведетѣ дп фѣпѣтѣ къ тоате мїшкѣріле Наполеонїлорѣ адїпѣтѣ кѣтрѣ скопѣлѣ ачестеа. Дѣкателе Тоскана (400 мїлѣрї пѣтр., 1800,000 локѣторї), Парма (107 мїлѣрї къ 1/2 мїліонѣ локѣторї), Modena (100 мїлѣрї пѣтр. къ 450000 локѣторї), сѣпѣтѣ револтате, Прїнчїпеле Наполеонѣ фїїлѣлѣ фостѣлѣ реѣ Іеронїмѣ Бѣлѣкарте, вѣрѣ прїмаре аѣ дпмѣрѣтѣлѣ ші цї-пепе аѣ реѣлѣлї Carpinieї, зпѣ омѣ спѣлѣбератѣ ші де карактерѣ неодїхнїтѣ, фѣ трїмїсѣ къ оасте пѣтѣроасѣ спре а окѣпа дѣкателе нїчі енѣтѣрате ші а ле декїара — деокатдатѣ — де пѣрїцї кон-стїтѣтїва але Італіеї! Дѣкѣ Наполеонїїї кѣдетѣ дп адеѣрѣ пѣмаї а скоате пѣтереа австрїакѣ дп Італіа, дп ачестѣ касѣ еї пѣ авеа нїчі декѣтѣ а продѣче револѣдїїне дп ачеле дѣкате, аї кѣрорѣ домпіторї воїсерѣ а ретѣнеа дп декѣрѣлѣ рѣсѣоїлѣлѣ пѣтралї, нїчі а ле окѣпа, нїчі але траѣе дп кѣтпѣлѣ рѣсѣоїлѣлї.

Лѣтѣеа маї вреа а штї, кѣткѣ Наполеонѣ с'а дѣтермінатѣ а ста італіанїлорѣ къ орї че преѣлѣ дп ажѣторїѣ пѣмаї декѣндѣ къ комплотѣлѣ лѣї Орсіні, дпнѣрѣ каре а ешїтѣ ла лѣтпїтѣ, кѣткѣ сѣлѣ де алїї італіанї ар фї дѣстїнацї а мѣрї дпчѣркѣндѣсе ка сѣ омаре дпшїї къ орѣе арте ші мїжлоаче пе елѣ дпсѣшї, дпн касѣ къ італіанїї дѣлѣ дїнеаѣ пѣлѣ атѣнчі де челѣ маї перфїдѣ дѣштѣнѣлѣ аѣ Італіеї ші кіарѣ аѣ оменїтеї, чеа че Маццїні, фѣїтосѣлѣлѣ капѣ аѣ револѣдїїнїї італіане іа плеснїтѣ дп фадѣ кіарѣ

ші дп авѣлѣ ачестеа прїп термінї къ тотѣлѣ дпфїорѣторї. Есте фоарте апроане де адеѣрѣлѣ, кѣткѣ Наполеонѣ с'а сѣпѣрїетѣ тарѣ прїп атентатѣлѣ лѣї Орсіні, прекѣтѣ ші прїп тотѣ че а ешїтѣ дпн черчетѣрї деспре дптїнселе ші преа дпфїрїкошателе комплотѣрї де каре есте сѣвоѣнатѣ тотѣ Італіа ші тоатѣ Франца; аїчі дпсѣ вїне дпнѣрѣбарѣеа къ оре пѣте ші вреа Наполеонѣ сѣ дпдѣстѣ-лезе претенсїїне італіанїлорѣ конспїрацїї. Ачешїїа пѣ ворѣ нїчі маї мѣлѣтѣ нїчі маї пѣдїнѣ, декѣтѣ десѣїндѣареа тѣтѣрорѣ тронѣ-рїлорѣ, прїп жртаре ші алѣ папїї — дпн тоатѣ Італіа, о Італїѣ зпїтѣ, дпсѣ рѣпѣлїканѣ демократїкѣ сѣлѣ зпѣ гѣбернї кѣратѣ на-дїоналѣ. Еатѣ дїлемѣ перїкѣлѣсѣ. Наполеонѣ пѣ ва оѣферї аша чева одатѣ къ вїеаца. А зїче Італіа зпїтѣ дпсѣмплѣ а вреа оѣ зїчі ші Полонїа рѣзпїтѣ ші грѣчїї тоцї рѣзпїцї ші ашеа маї де-парте. А зїче Італіа рѣпѣлїкѣ, дпсѣмплѣ а ведеа маї дптѣїлѣ пе Франца преѣкѣтѣ еарѣшѣ дп рѣпѣлїкѣ, прїп жртаре тронѣлѣ лѣї Наполеонѣ сѣѣрѣжатѣ.

Дпн тоате ачестеа пої ка спектаторї паоївї кѣтпѣтѣтѣ, траѣетѣ ачелї дпвѣдѣтѣрѣ кѣтпїлїтѣ, кѣткѣ Наполеонѣ III. дпкѣ а пѣсѣ тотѣлѣ пе о сїнгѣрѣ карте де жокѣ; елѣ жокѣ ва-бакѣ, къ сїне, къ фамїліа са, къ Франца, къ Італіа, къ тѣте надїоналї-тѣдїле, къ Европа дпнѣреагѣ. М. М. Ж.

ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ ШІ МОЛДАВІА. Бѣкрештї 1. Ізпїїс Лѣндѣлѣ амѣлѣ тоате жѣрналеле рѣтѣлѣшїтї дпн амбеле Прїнчїпа-те, прекѣт мї маї мѣлѣте стрѣїне каре се окѣпѣ дпн кѣндѣ дпн кѣндѣ къ трѣбїле де аїчі, черчетѣндѣ ші дпшїне къ дѣамѣрѣнтѣлѣ стареа де фадѣ а лѣкрѣрїлорѣ, трѣвѣ се рѣкѣсноаштетѣ дпн кѣдетѣ кѣратѣ, кѣткѣ соарта ачесторѣ дѣрї токѣта акѣтѣ мерѣе дпн рѣѣ дп маї рѣѣ. Орї дп кѣтрѣтѣ те веї дпторѣче алѣчева пѣ веї аѣла, декѣтѣ пѣ-пїре, інтрїгѣ, егѣїстѣлѣ інкарнатѣ, жрѣ дпфѣлѣкѣратѣ а жпорѣ пар-тїте дпн контра алтора, поѣтѣ де рѣсѣвпаре ка чеа арабїкѣ сеаѣ ка чеа неаполїтанѣ, дпвїнѣрїї рѣчїпроче де трѣдѣторїѣ (prodїїїне), еарѣ десѣре реформеле дорїте тѣчере ка дп адїнсѣ, ка дпн планѣ прекѣдетатѣ.

Ам зїсѣ ші къ алѣтѣ окасїзне, о репедїтѣ ші асѣтѣдатѣ, къ дѣлѣ че стареа фїнанцїалѣ а Прїнчїпателорѣ есте къ тотѣлѣ дес-ператѣ, апої тїкѣлосѣлѣ де дпнѣрѣмѣтѣ „націоналѣ“ де 8 мї де 5 мїліане дпкѣ пѣ вреа оѣ пїнѣтезе декѣтѣ пѣмаї къ трасѣ де пѣрѣ. Де аїчі жртѣлѣ, кѣткѣ гѣбернѣлѣ токѣта сѣ вреа а фаче кѣте чева, лїпсїндѣїї пѣрѣлѣ лѣкрѣрїлорѣ адїкѣ ванїї, пѣ поате фаче нїмїкѣ. Дпн Молдова гѣбернѣлѣ (ші діета?) дпнѣлѣлѣ пе прїнчїпеле Богордїс фостѣлѣ каймакамѣ алѣ дѣреї секвестрѣндѣї мошїїле пептрѣ неавзїтеле рѣзїї, каре с'аѣ фѣкѣтѣ дпн тїмѣлѣ адмїністрѣчїнїї лѣї дпн вїстїерїа дѣреї. Алїїї дпсѣ зїкѣ, кѣткѣ Богордїс пѣ ар фї дпнѣстрїнатѣ нїмїкѣ пе сама са, чї пѣмаї жпїї дпн мїністрїї лѣї де атѣнчі аѣ дпнїлатѣ ші деспоїатѣ сѣлѣ дѣнсѣлѣ кѣтѣ аѣ пѣтѣтѣ дпнѣбогѣдїндѣсео ка нїчїодатѣ. Дѣчї Богордїс а рекѣрсѣ дпн ачестѣ а са касѣлѣ ла Поарта тѣрѣаскѣ черѣндѣ апѣраре дпн партеа еї дпн контра гѣбернѣлѣ молдаво-ромѣнѣскѣ. Еатѣ респектѣ де аѣтѣномїа дѣреї! Дпнѣрѣнѣлѣ фелѣ Богордїс арѣ дрептате (?); кѣчї адїкѣ пѣ аветѣлѣ ексетпїле преа мѣлѣте дпн лѣтѣе ка чеа че аѣ депредатѣ вреодатѣ фѣнѣкїонарїї челї марї аї вре зпїї статѣ оѣ се фїе маї репторѣсѣ вїстїерїеї. Сѣлѣ поате къ акѣтѣ маї Молдова се ва дпнѣтїла врео мїнѣне.

Дестѣлѣ атѣта, кѣткѣ вїстїерїїле Прїнчїпателорѣ сѣпѣтѣ лїпсїте ші деспоїате ка нїчїодатѣ дела а. 1829 дпкѣче.

Дпнѣрѣчелїеа партїта злѣтранаціоналѣ, аї кѣрелї капї дпсѣ стаѣ дпн препѣсѣ фоарте грѣѣ кѣткѣ еї ар жѣка о ролѣ дїктатѣ де аї рѣеа, къ ар лѣкра ші къ ванїї отрїпї, ші къ ар дѣче дѣра спре неїре, пѣте фѣрѣ ка сѣ ші штїе дѣлїшїї че факѣ, — ворѣ оѣ дпнїпгѣ къ тотѣадїнсѣлѣ дѣра дпнѣрѣнѣлѣ рѣсѣоїлѣ, къ чїне? дпкѣ нїчі еї дпшїї пѣ штїѣ вїне, дестѣлѣ пѣмаї къ дѣлїшїї фїїндѣ преа сѣпѣцерошїлеа кѣшѣнатѣ ка сѣ шї дескїзѣлѣ вѣпа, оѣ ле кѣргѣ сѣпѣе; дпсѣ кѣтѣ? ачестеа еарѣ пѣ о штїѣ, ші — нїчі къ ар маї атѣрпа дела длорѣ, чї дела хїрѣрїїї карїї аѣ амѣлѣлѣ ладѣта Жлѣраїшїїї дпсѣ сѣпѣтѣ фоарте пѣкѣжїдїї, кѣткѣ челї маї мѣлѣдїї конѣндѣпцїї аї трѣпелорѣ пѣ ле преа даѣ дпн глаоѣ; еарѣ де алѣтѣ парте револта каре с'а дпнѣтѣмплатѣ маї дѣлѣлѣлѣ ла Фокшанї дпнѣре „гранїдарїї“ карїї декїарарѣ къ пѣ ворѣ мерѣе ла табѣрѣ пѣлѣ пѣ лї се ва асїгѣра скѣпареа де дпнїларе ші іобѣцїї, а трѣвѣїтѣ се дескїзѣлѣ окїї атѣтѣ злѣтраїшїїлорѣ дпнѣрѣ дпнѣделѣсѣлѣ лорѣ, кѣтѣ ші воїерїлорѣ, дпнѣре карїї жпїї фѣсерѣ вѣжокорїдїї, дпнѣрѣ аѣ лорѣ. —

Челїеа че дпн мїжлокѣлѣ ачесторѣ кабале ші тїкѣлошїї есте маї десѣгѣстѣторїѣ ші сѣпѣрѣгѣторїѣ дпн тѣте, ачелїеа е преаѣрїчїоаса ші грѣдоаса чѣартѣ кареа с'а ескатѣ де о парте ла Бѣкрештїї дпнѣре Іоанѣ Елїадѣ, кѣпоскѣтѣлѣ лїтераторѣ ші капѣ алѣ мїшкѣ-рїлорѣ дпн а. 1848, ші дпнѣре К. Росетї редакторѣлѣ „Ромѣнѣлѣ“ еарѣ де алта дпнѣре Мїхалѣ Когѣлїчѣанѣ редакторѣлѣ „Стелїеї Дѣлѣрїеї“ ші дпнѣре Р. Росет, цїпереле фостѣлѣлѣ Домнѣ Г. Гїка. Ачелїеа черте аѣ ажѣнсѣлѣ пѣлѣ ла челе маї скѣрѣбѣсе перѣоналїтѣдїї

